

Riudoms descobreix una obra barroca desapareguda de l'escultor Lluís Bonifàs

10/04/2019 - Taller Avall Reus

La parròquia de sant Jaume de Riudoms en el procés de recuperació del seu patrimoni artístic i cultural en col·laboració amb l'empresa reusenca Taller AVALL, ha descobert recentment una obra desapareguda en els fets del 1936 del reconegut artista barroc Bonifàs. Aquesta obra va ser beneïda i presentada al públic, després de la seva restauració, aquest diumenge dia 7 d'abril passat a l'església parroquial de Riudoms, en el transcurs de la Missa i Capítol de la Confraria de la Puríssima Sang.

Es tracta de la part posterior del misteri de la Pietat "davallament" com l'anomenen a Riudoms. Al 1930 es realitzà un nou pas per la Pietat aprofitant peces de l'antic pas Barroc, les peces aprofitades van ser el frontal, la creu i la part posterior que van ser destruïts al 1936. Les úniques peces que es van salvar de la destrucció foren la creu i la part posterior. La creu actualment es desconeix la seva ubicació.

La part posterior no tan sols tenia la funció estètica sinó de subjecció de la creu que presidia el pas darrere la Pietat. Amb una riquesa ornamental molt documentada en les obres de Bonifàs i coronat per un angelet s'hi pot observar el detall central del sudari de la Verònica, símbol de la compassió. L'obra és de fusta, daurada i policromada.

PROCÉS DE RESTAURACIÓ:

L'empresa encarregada de la restauració i estudi d'aquesta obra ha estat el Taller AVALL de Reus, especialitzats en conservació i restauració de Béns Culturals. La peça ha estat descoberta durant el procés d'estudi i catalogació, gràcies a la col·laboració de la parròquia, en especial Mn. Josep Mateu el seu rector, l'arxiver de la Diputació de Tarragona i de Riudoms. Un dels descobriments ha estat que la peça no tan sols era més antiga del que es pensaven, sinó que pertanyia al taller de Bonifàs.

El procés de restauració ha consistit en la desinfecció i desinsectació, neteja mecànica en sec, consolidació de totes aquelles parts trencades que podien patir el risc de pèrdua, neteja amb agents químics per tal d'eliminar tots aquells vernissos opacificats i esgrogueïts i eliminar els repintats que s'havien dut a terme al llarg dels anys, rebornant la policromia original de Bonifàs. Finalment s'ha reintegrat la obra puntualment i s'ha protegit el conjunt amb un monòmer d'hidrocarbur. Per la reintegració s'ha dut a terme un criteri museístic, discernint en tot moment l'original de les reintegracions practicades.

Biografia:

LLUIS BONIFÀS EL VELL (neix XVII- mort 1696 a Riudoms)

Lluís Bonifàs el Vell -també conegut com 'el besavi'- va ser un escultor barroc d'origen francès (Tolosa de Llenguadoc/Marsella) que va treballar majoritàriament a Barcelona i alhora l'iniciador indirecte de la nissaga d'escultors familiar dels Bonifàs. Lluís Bonifàs el Vell hauria nascut entorn del 1648-1653.

Dos anys després del seu casament ja trobem les primeres mostres d'activitat artística en obres (documentades) realitzades per la seva mà, essent el seu últim treball a la ciutat datat en 1688, comprenent així un període de 10 anys de treball entre els quals destaca la seva participació activa en l'intent de la restauració del sistema gremial/de confraries (el 1679 van realitzar aquesta petició signada al Consell de Cent) juntament amb altres escultors de renom com per exemple Llätzer Tramulles el Jove, amb qui col·laboraria en alguna obra i l'artista que es responsabilitzaria de la formació artística del seu fill Lluís Bonifàs i Masó.

Aquesta col·laboració es faria patent sobretot amb la posterior instal·lació de Lluís a la ciutat de Valls (1693), una zona que els Tramulles coneixien perfectament en tant que són els autors de gran part del Retaule Major de Sant Joan de Valls i d'altres obres significatives de la ciutat.

El 1695 tornarà a mudar-se, aquest cop a Riudoms on treballarà juntament amb Pere Pau Vinyals (escultor i daurador) on van realitzar el retaule barroc de l'ermita de sant Antoni i el retaule en honor a la Mare de Déu del Roser de l'església parroquial de Sant Jaume, tots dos destruïts en els fets del 36'. Aquets prestigiós escultor va passar la resta de la seva vida a Riudoms, essent enterrat dins l'església parroquial de Sant Jaume del mateix poble.